

Position Paper: Politieonderwijs

Voor de Ronde Tafelgesprekken met de Commissie Justitie en Veiligheid 15 mei 2025

Vanuit de politievakbonden NPB, ACP en Equipe, gebracht door Vanessa van den Berg (voorzitter Equipe)

Inleiding

Het politieonderwijs speelt een cruciale rol in de vorming van bekwame en competente politieagenten, leidinggevendenden, intelligence specialisten, rechercheurs of forensische specialisten die in staat zijn om de openbare orde te handhaven, de wet te handhaven en gemeenschappen te beschermen. Dit position paper biedt een inzicht in de kansen, de uitdagingen en mogelijkheden die zich voordoen vanuit het zichtpunt van politievakbond NPB, ACP en Equipe. Hiermee beogen we de vaste commissie Justitie en Veiligheid te informeren en van waardevolle inzichten te voorzien.

Politieonderwijs

Het politieonderwijs in Nederland is gelaagd en kent verschillende opleidingsniveaus die zijn afgestemd op de diverse taken en verantwoordelijkheden van verschillende rollen en functies binnen het politiewerk. De basisopleiding voor politieagenten, ook wel de politieacademie genoemd, biedt een solide fundament in zowel theoretische kennis als praktische vaardigheden. Deze opleidingen variëren van mbo tot wo niveau en omvatten vakken als strafrecht, criminologie, psychologie en ethiek, maar ook praktijkvakken als plaats delict management, een rijopleiding of omgaan met sociaal psychische problematiek of eerdergerelateerd geweld.

Naast de basisopleiding biedt het politieonderwijs ook politie specifieke en gevorderde opleidingen aan. Deze zijn bedoeld voor politieagenten die zich willen specialiseren in specifieke domeinen zoals forensisch onderzoek, cybercriminaliteit, veiligheidsanalyse, jeugd of financiële recherche. Deze opleidingen zijn vaak modulair opgebouwd en bieden de mogelijkheid tot permanente educatie en professionele ontwikkeling.

Uitdagingen in het Politieonderwijs

Veranderende Misdaaddynamiek

Een van de grootste uitdagingen in het politieonderwijs is de snel veranderende dynamiek van misdaad en criminaliteit. Met de opkomst van cybercriminaliteit, georganiseerde misdaad en terrorisme, worden politieagenten geconfronteerd met nieuwe en complexe dreigingen. Dit

vereist een voortdurende aanpassing van het opleidingscurriculum en de integratie van nieuwe technologieën en methodologieën. En daarmee ook de kennis en expertise van de docenten.

Integratie van Diversiteit en Inclusie

Een andere uitdaging is de integratie van diversiteit en inclusie in het politieonderwijs zonder pervers te sturen op ‘enge’ diversiteit. Het is essentieel dat politieagenten worden opgeleid om effectief te opereren in diverse gemeenschappen en gevoelig zijn voor de culturele en sociale nuances die van invloed kunnen zijn op hun werk. Dit omvat training in interculturele communicatie, de-escalatietechnieken en het bevorderen van wederzijds respect en vertrouwen.

Balans tussen Theorie en Praktijk en Capaciteitsdruk

Het vinden van een optimale balans tussen theoretische kennis en praktische ervaring is een voortdurende uitdaging in het politieonderwijs. Hoewel theoretische kennis cruciaal is, is het de praktische ervaring die politieagenten in staat stelt om effectief te handelen in reële situaties. Dit vereist een naadloze samenwerking tussen academie en lokale eenheid of dienst. En daarnaast ook veel begeleiding van goed getrainde en ervaren agenten tijdens de periode van startbekwaam naar vakbekwaam. Daarin speelt de huidige capacitaire druk binnen de politie een grote rol. Met name voor de opsporing is er noodzaak voor meer onderwijscapaciteit, mede gezien een grote vervangingsvraag in de opsporing.

Door een cultuur van levenslang leren te bevorderen, blijven politieagenten goed voorbereid op de diverse en veranderende eisen van hun werk. Maar door capaciteitstekort en de krapte op de arbeidsmarkt is het niet mogelijk te voldoen aan de vraag naar opleiding en ontwikkeling. Initiële instroom heeft de prioriteit en daardoor komen andere opleidingen in het gedrang, zoals bijvoorbeeld voor opsporing, intelligence en leidinggevend. Binnen de eenheden bestaan al jaren lokale interne academies voor intelligence en opsporing, waarbij er bij gebrek aan capaciteit of aanbod van de Politieacademie, dan maar “voor collega’s door collega’s” onderwijs wordt aangeboden. Persoonlijke ontwikkeling en het ‘up to date’ blijven op bestaande kennis, wordt als een gemis ervaren. Er is simpelweg geen tijd voor binnen de bestaande roosterdruk.

Kansen en Aanbevelingen

Innovatieve instroom

De samenwerking tussen mbo, hbo en wo-scholen levert andere instroom wensen op. De nieuwe generaties zijn niet geïnteresseerd in een levenslange carrière bij de politie. Men wil met de opgedane kennis en ervaring nu instromen bij de politieorganisatie voor een leuke en interessante baan. Dit levert onder andere een ander opleidingsvraagstuk op. Een verandering van het curriculum van de politieacademies naar modulair gericht onderwijs wordt aanbevolen.

Samenwerking met Onderwijsinstellingen

Naar de markt brengen van het politieonderwijs in afstemming met politieacademies en in samenwerking met middelbaar beroepsonderwijs en hogere onderwijsinstellingen kan leiden tot een verrijking van het curriculum en de uitwisseling van kennis en expertise. Dit kan de kwaliteit van het politieonderwijs verhogen en zorgen voor een bredere en diepere kennis voor politiemedewerkers. Hierbij moet rekening gehouden met de barrières die hiervoor opgeworpen kunnen worden door de richtlijnen omtrent aanbestedingen. Het verdient dan ook de voorkeur om te starten met een aantal pilots met tijdelijke waarborgen, waar een aantal opleidingsinstituten van gevrijwaard kunnen worden.

Levenslang leren

Het bevorderen van een cultuur van levenslang leren binnen de politieorganisatie is essentieel. Dit omvat niet alleen formele voortgezette opleidingen, maar ook informele leer- en ontwikkelingsmogelijkheden, zoals workshops, seminars en conferenties. Hierdoor blijven politieagenten op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen en best practices in hun vakgebied. Dit vraagt ook dat er binnen capaciteitsmanagement rekening gehouden moet worden met inhoudelijke en persoonlijke ontwikkeling.

Conclusie

Het politieonderwijs in Nederland moet zich voortdurend aanpassen aan de veranderende dynamiek van misdaad en de diversiteit van de samenleving. Door samenwerking met of uitbesteding aan externe onderwijsinstellingen en het bevorderen van een cultuur van levenslang leren intern, kan het politieonderwijs beter inspelen op de behoeften van huidige en toekomstige politiemedewerkers. Innovatieve instroommethoden en een balans tussen theorie en praktijk zijn essentieel voor een effectief opleidingssysteem dat goed voorbereide agenten oplevert. Desondanks blijft de capaciteitsdruk een uitdaging die aangepakt moet worden om te zorgen voor volledige en continue professionele ontwikkeling binnen de politieorganisatie.